

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

A szerkesztőért felelős:
ÜZV. DR. MISS PÁLNÉ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egy évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónapra 1 „ 20

Vágd zsebre

A finom, illatos, friss kenyéret, kedves polgártársam, aki kávéházban, vagy vendéglőben éled az életedet. Ne felejtéd el, hogy most háboru van, vége láthatatlan küzdelem a népek között és egyelőre befellegzett azoknak az időknak, amikor nem gátolt semmi, hogy az életünk esupa kényelem és puhaság legyen. Amikor százezernyi testvérünk lövészárkban tölti a hideg téli éjszakákat, nem volna méltányos, hogy akik itthon vannak, azok még a kényelmükben se zavartassák magukat és minden úgy legyen, mint régen, amikor azt hittük, sohase szakadhat ránk ez a kegyetlen fergeg. A kenyérszűz ma kötelező, máskor mindenkinél meg kell szokni, hogy kenyérszűz nélkül — nincs kenyér. Aki okos nyugalmat, józan megfontolással gondolkodik, tudja kell, hogy ennek az intézkedésnek nincs semmi olyan oka, vagy háttere, ami pesszimizmusa, vagy aggodalomra adhat alapot.

A háboru megtanít lassacskint minket is, hogy az életünket, a kisbetyi háztartásunkat célszerűen kell berendezni. Nem kell feleltetni, amit a ma nyújt, hogy aztán holnap keserű fogyatkozás legyen a tognap alkotó bőségnek. A kenyérszűz szimbólumának kell tekinteni, annak a jelképe az, hogy előrelátón, a holnapok figyelmével kell a ma készletével élnünk. Meg kell szoknunk és ezt az erényt a háboru utána is meg kell tanulnunk, hogy a tékozlás bűn, hogy a pazarlással a közérdeke ellen vétünk, hogy vége van azoknak az időknak, amikor a feleletesség könnyelműség gondolatlanul tehető az életet. Tudjuk, hogy van kenyérre való buzánk hogy nem fogyunk ki a készletből időnk előtte. De meg kell nyugtatnunk magunkat a jövőre, hogy annak akármilyen fordulata nem talál készületlenül, hogy egy gonosz vihar, vagy alkalmatlan eső nem kergethet beje a háboru nagy céljainak feladásába.

... Tegyé a zsebedbe kenyérjezet, kedves polgártárs, és szokjad meg a gondolatot, hogy ezáltal nem minden a tied, amit látsz, hogy akármilyen gazdag vagy is, nincs jogod többet habzólni, ha nem juttatni kell a másoknak is, akinek szegénység a sorsa. Hiába, ilyen a háboru. Muszáj demokráciának lenni és egy kicsit egyenlőnek. Talán a kenyérszűz az első híradója az átalakuló szociális jövőnek...

Az oroszok mélyen tagolt oszlopokban támadtak

Óriási veszteségeket szenvedtek. — Honvédek hősiessége

Budapest, jan. 12.

Orosz hadszíntér:

Besszarábiai hadszíntér: Határon tegnap is elkezdődött harcok folytak. A délután legelőször ellenség hadállásunkat tűzérrel kezdte elmozdítani. Hérom órával később következett első gyalogsági támadása. Mélyen tagolt támadó oszlopai egymásután 5 szór és esve 10 órákor hatszor is megkísérelték, hogy állásainkba betörjenek. Mindig hiábavaló volt a próbálkozás. Remek hatással dolgozó tűzérsgünk támogatása mellett a hősiessé védők minden támadást visszavertek. Ellenség visszavonulása néha rendetlen menekülésé fajult. Veszteségei nagyok. Egy zászlóaljunk harcvonalszáka előtt 800 orosz hulla hevert. Az északmervarszági 93 it sz. gy. car. és a 30-as és 307-es számú honvéd gyalogezredék kitérték. Egyébként északkeleten helyenkint csatározás folyt.

Olasz hadszíntér:

Helyzet változatlan.

Höfer.

Csapatunk Montenegró fővárosa előtt állanak

Ujabb montenegrói sikerek

Budapest, jan. 12.

Délkeleti hadszíntér:

Montenegró elleni támadásunk sikeresen halad előre. Egy hadoszlopunk harcok között elfoglalta a Budától nyugatra és északnyugatra fekvő magaslatokat, egy másik az egyezérszákhatáron méter magas Bobjakot. Cetinjétől délnyugatra a Leveonen át előrenyomuló magas és kir. csapatok ellenséget Njegusan túl űzték vissza. Az Orabocsa és kir. csapatok ellenséget Njegusan túl űzték vissza. Az Orabocsa és kir. csapatok ellenséget Njegusan túl űzték vissza. Az Orabocsa és kir. csapatok ellenséget Njegusan túl űzték vissza.

Montenegró északkeleti szakaszában most a Baranetól délre fekvő magaslatokat is rohammal elfoglaltuk. Osztrák-magyar osztagok albánokkal egyesülve Ipektől nyugatra a szerb csapatoktól a maradványait is elűzték.

Sed-il-Bahnál leöldösték az ellenálló angolokat

Török hivatalos jelentés

Konstantinápoly, jan. 12.

A főhadiszállásról jelentik január 10 iki kelettel:

Sed il-Bahnál nagy tömeg

höltesten kívül, amelyet az ellenség temérdek hadianyagával együtt hátrahagyott, nincs több ellenség. Uldözés közben azokat az angol csapatokat, amelyek nem akarták magukat megadni és a kikötők felé menekültek, leöldösték.

A balszárnyon a Kerevia patak szakaszában nagy tömeg ellensé-

ges, önmagától robbanó aknát találtunk, amelyek közül egyetlenegy helyen a mi műszaki csapatunk kitervezést tették Artakmatlaná.

Irak front: Január 7 én éjjel a Kut-el-Amarában bezárt ellenség több ponton erős tüzelés után kitérőket kísérelt meg, de mindennél állásukba vertük vissza.

A Kaukázus frontján nincs jelenteni valónk.

A Fekete-tengeren a Szultán Javna Szelim páncélos cirkálója és az Imperatrica Maria orosz páncélos cirkáló között nagy távolságról tüzérségi harc fejlődött ki, amely félórásig tartott. A Javna semmiféle sérülést nem szenvedett, ellenben az orosz hadihajóit eltaláltuk.

Tengeri angyal vérhiába folyt a Dardanellákban

Rotterdam, jan. 12.

A „Nieuws Rotterdamse Courant” hosszú cikkben emlékszik meg azokról a nagy reményekről, amelyet az entente a Dardanella expedícióhoz fűzött.

— Az entente győzelme — írja a iap, — fordulópont lett volna Európa történetében. És amilyen nagy jelentőségű lett volna a győzelem, éppen olyan nagy a vállalkozás mostani teljes kudarcának a jelentősége. Gallipoli kiűrtése elismerése annak, hogy a vállalkozás nem sikerült, hogy minden erőfeszítés hiábavaló volt, hogy a tengeri angyal vérhiába folyt a hogy a további kísérletés már nem célzert, mert semmi kilátás nincs a sikerre.

Az angolok és a franciák sokáig maradtak azokon a helyeken, a melyek természetesen csak néhány mérföldre voltak a győzelemtől, de csak néhány száz méterre a nagy vereségtől. Most elvonultak és helyettük a központi hatalmak nyitották meg az utat a Balkánon.

A semleges lap végül annak a véleményének ad kifejezést, hogy az entente súlyos veresége következve érinteni fogja mindazokat az országokat, amelyeknek mohamedán alattvalóik vannak.

Adakozzunk a katonák cigarettájára!

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-cégnél.

Vita a Pénzügyi Központról

A képviselőház ülése

Budapest, jan. 12.

Alig volt husz képviselő az üléselőestben, mikor Beöthy Pál elnök féltékenykor az ülést megnyitotta. Csak a baloldali folyosón volt egy kis elevenség, ahol Barabás Béla azt panaszolta, hogy nem tudott kenyérjegyét kapni. Ma reggel jött be Mátyásföldről, ahol nincsen kenyérjegy, itt Pesten nem ment szállodába, de itt kell reggeliznie és itt kell ebédelnie, mert hivatalos kötelességét kell teljesítenie a Házban. Ennek dacára sem kapott kenyérjegyet. Most a legnagyobb hivatalhoz fordult, hogy lássa el kenyérjegyét.

Az ülés megnyitása után nyomban áttértek a napirendre: az állami kincstárnak a Pénzügyi Központ alapításában való részvételéről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Szabó István (nagyatádi) hibázta, hogy a javaslat nem szabályozza azt, hogy a bankok hány százalékkal szedhetnek magasabb kamatot, mint az Osztrák Magyar Bank kamata. A Központ felállításának voltaképpen nincsen különösebb adoka. Egy esemő új állást teremtenek vele és még hozzá öt évi szolgálat után nyugdíjat adnak a tisztviselőknek. Nálunk a kormányok szinte veres nyevnek az új állások kiroállításában. Sokkal sincs annyi jól fizetett hivatalnok hely, mint nálunk.

Lechner Hugó: Sokkal jácse nek olyan rosszul fizetett alkalmazottak, mint nálunk!

Szabó István (nagyatádi): Már a kiszáradt gyermekei is állami állásokban akarnak elhelyeszkedni. Igyekszünk kell, hogy a népet, különösen a kiszáradt esztélyt megtartsuk a mezőgazdaság körében, mert ez a mi megélhetésünk alapja. Általában nagy baj a hivatali pályák felé fordulás és az a tünet, hogy 10—15 év után igyeksznek az emberek magukat nyugdíjastánni és akkor aránylag elég fiatalon új állást vállalnak.

A hitelközvetítést üdvös hivatást tekintenek az országban, belemeveők a néphez a pénzzel való bányai tudást és már ezzel is felbecsülhetetlen szolgálatot tesznek, a bankokkal szemben pedig olcsóbb kölcsönhöz juttatják a népet. A háború után a mezőgazdaság fellendítésére és a magyaroknak Amerikából való visszatelepítésére is kellene, hogy pénzbe legyen a kormány.

A földmivelési miniszternek legjobb intenciói ellenére sem áll elegendő pénz a rendelkezésére. Inkább ilyen esélyekre kellene pénz adni, mint olyanokra, amikről az a javaslat szól. Nem fogadja el a javaslatot.

Beck Lajos: Báró Madarassy-Beck Gyulával szemben megállapítja, hogy az ellenzék joggal visszkélték bizalmatlansággal a javaslatnak a mai formában történt előterjesztésével szemben, mert a kormány nem kereste és nem találta meg még a nagy idők dacára sem az erkölcsi jogrendnek a nemzetihez méltó separálását. Részletezi a javaslat alapelveit.

Az intézmény sem rendez, sem rendkívüli ület körével nem fog tudni megfelelni még a hivatalos körök által hozzáfűzött igényeknek sem. A Központnak a kormányhoz és a nagy bankokhoz való viszonyáról szól, majd a nagy tőke helyzetéről és e fölül Simonyi Semadsm és Madarassy-Beck állításait az ellenzék ellenőrzi, de jóindulatu szemléll és ha kell, segítő szerepéről szól. Az intézménynek az altruzmus eszméjén kell alapulnia a mai egész világnézet hullámai között.

Gierwein Sándor általános elvi szempontokból bírálja a javaslatot. A tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat ebben a formában arra alkalmas, hogy még jobban felborítsa a szociális egyensúlyt, amely ugy sem elég szilárd ebben az országban. Ez a javaslat ó kapitalisztikus koncentráció szolgálatában áll. Mi nem a tőkét támogatjuk, hanem azt akarjuk, hogy a tőke intézményesen illeszkedjék bele gazdasági életünkbe.

A tőke egyoldalú kapitalisztikus irányú kártékony lehet a társadalomra is. Ha az ember a bankokkal foglalkozik és azokat bírálja, az antiszociális vádjával illetik. Azik est tessik, azok olcsóak el. Elzárás prófétát, aki legjobban üdöste az usorát. A tőke tulajdonságai szemben meg kell vedeni a kis embereket. Védeni kell a munkát és különösen a kis földbirtokot a tőke koncentrációjával szemben.

Ezzel az általános vitát bezárták és Teleszky János pénzügyminiszter állott fel szólásra, aki részletesen reflektált a vita során elhangzott megjegyzésekre.

A közigazgatási bizottság ülése

Alispáni jelentés

Makó, január 12.

A közigazgatási bizottságnak mai ülésén Hervay István Csanád vármegye alispánja december hóról szóló jelentését az alábbiakban terjeszti elő:

Az őszi vetés

Az egész országban tartó esőzés a mondhatni állandóan rossz idő nagyban befolyásolta az őszi gazdasági munkálatok teljes befejezését. Joggal merült fel az aggodalom, hogy a rossz időjárás tetéve a munkaerő a jó szőlő okozta bajokat, lehetetlené fogja tenni a földek megművelését, aminek következményei pedig a háború harmadik esztendőjében végzetesek lehetnek mondhatók. Eme végtelenül fontos, minden társadalmi réteget, mondhatni a nemzet egészét egyformán érintő ügyben a járási hatóságok bevonásával a hó folyamán a vetőmag ellenőrző bizottság értekezletet tartott, beható vizsgálata tárgyává téve, mennyi a vármegye művelést igénylő, megmunkálatlan terület és hogy minő eszközökkel lehetne a mutatózó bajokon segíteni. Az értekezlet eredményének összehasonlítása mégis öröndetesebb, mint a hogy várni lehetett, amennyiben a vármegye őszi művelés alá kerülő területének 95 százalékán az őszi munka befeje-

zést nyert a az aggodalom, hogy a károsan ható tényezők összehatása az eddigi természeti eredmény nagyfokú csökkentésében fog mutatkozni, nem váltva órára. Mindössze 4546 kis hold azaz őszi művelés alá tartozó terület, amely megmunkálatlan maradt s ennek tetemesebb része nagybirtokra esik.

A tavaszi munkához szükséges vetőmag mennyiségre vonatkozó jelentések beérkeztek, ezeket a vetőmag ellenőrző bizottság fogja elsősorban felülvizsgálat alá venni.

A kenyérjegyek

A hó folyamán újabb szabályozást nyert a kenyér és lisztforgalmazás ügye. A miniszter 200 grammal állapította meg a polgári lakosságra, ami kivételesen 300 grammra felemelhető, az éstermeléssel foglalkozók fogyasztására 400 grammig terjedhet. A kenyérgazdálkodási rendszer életbeléptetése ellen a vármegye feliratott intézett a földmivelésügyi miniszterumhoz, miután a korábban életbeléptetett lisztigazdálkodási rendszer miatt az új rendszer alkalmazása nehézségeket okozott előidésm. A miniszterum azonban Makó rt. városra nem volt hajlandó az előterjesztéshez hozzájárulni a kenyérgazdálkodási rendszer azonnali életbeléptetéséért. Minthogy a korábban tervezett lisztigazdálkodási rendszer mellett a fogyasztás megengedett mennyisége nagyobb volt, mint amennyit az új rendszer megenged, az ily módon előálló felesleg felhasználása felől későbbben intézkedni fogunk.

A rekvirált tengeri

A rekvirált tengeriből 100.000 méterezését tevő mennyiségnek kiszolgáltatását rendezte el a földmivelésügyi miniszterum a temesvári hadbizottság részére. A miniszterum felhívta figyelmemet arra, hogy a rekvirált kukorica elsősorban onnan szállítsassék el, ahol a leghamarább van kitéve a romlás s elitkozás veszélyének. A károségek megelőzése végett a honnan a szállítás elsősorban történjék, érintkezésbe léptem a temesvári hadbizottsággal s a szállítás lebonyolításával megbízott kereskedelmi szervekkel.

Pótszemlék

A hó folyamán mindenütt megtartattak az 1872—1895. évben születettek néve a pótszemlék, továbbá a hó 15 én bevonattak azok a népfelkelők, akik a november hóban megtartott pótszemlék alkalmával fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak.

A m. kir. közigazgatási bíróság a pitvarosi kórállatorvos illetményéhez való községi hozzájárulás ügyében hozott alispáni határozatot, amely ellen Pitvaros községe panasszal élt, módosította. A m. kir. belügyminiszterium Csanádpalota község részére a kolerajárvánnyal felmerült költségek fedezésére 4000 koronát utalványozott.

Megtartottam a vármegyei irodaszerek továbbá a vármegyei szolgaszemélyzet ruházatának szállítására néve az árlejtést. Az a. ö. bit Vészi Dzsóz makói kereskedő, a masnikat a budapesti Spitz Barnát cég nyerte el.

A megye jótékonyága

A harcúrsan levő katonák ka-

rácsonyi ajándékára gyűjtést rendeztem el az egész vármegye területén. Valamennyi járásban, úgy Makó város területén igen szép eredménnyel végződött a megindított gyűjtés. Mint mindenkor, úgy most is a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatom a közönség áldozatkészségéről. Számokban kifejezve Makó város területén 783 32 kor., a központi járás területén 861 49 kor., a battonyai járás területén 341 70 kor., a kovácskői járás területén 784 75 kor., összesen: 2771 36 korona volt a gyűjtés eredménye, ebben azonban még nincs benne az iskolagyermekes, a hírlapok s egyes jótékony testületek gyűjtésének az eredménye.

Hasonló megértéssel találkozott a tödővizeses beteges gondozását szolgáló Jászai kir herceg szanatórium egyesület Halottak napi gyűjtése. A háború minden évben nem sajnálják a farsángot, hogy a nemes elő érdekében a lakoságot adakozásra buzdítsák, az alábbi számadatok bizonyítást adnak arról, hogy a nagyarányu háborús költségek mellett sem vonják meg filéereiket az idővös elő támogatásától. A gyűjtés eredménye a központi járás területén 133 91 K, a battonyai járás területén 393 80 K, a kovácskői járás területén 180 koronát tett ki, ami együttesen 707 71 koronát tesz ki.

A vármegyei zárazamadások közül mindezekig nem készült még el a gyámpénztári s az elhagyott gyermekek egélyalappjának 1914. évi számszámadása. A számvetőség késedelmet igen nagymértű elfoglaltsága teszi indokolttá, amiért is részere január végéig engedélyeztem halasztást.

Makói ügyek

A m. kir. közigazgatási bíróság megerősítette Szántó Jánosnak, Makó város alszámvetőjévé történt megválasztását, elutasítva Csigeldrom Alsajes volt alszámvető panaszát, kimondván azt, hogy a város régi szabályrendelete alapján, az 1912. évi LVIII tc. ellenére is a szabályrendelet szerinti képesítéssel bírók jelölhetők az ugyanezen szakmabeli magasabb állásokra.

A m. kir. belügyminiszterium Makó város polgármestere felebezésének elutasításával jóváhagyta a város s a törvényhatóság határozatát, mellyel elrendelte, hogy a polgári biztosok a nyugdíjintézet tagjai közé főlvetessenek.

Személyi ügyek

Magasabb illetmény élvezetébe léptek a hó folyamán Kóvár Béla főszolgabíró és Sümeghy Dzsóz főlevéltárosok.

Jóváhagyta a m. kir. belügyminiszterium a törvényhatósági bizottság határozatát, amellyel a nyugalmomba vonult Fejér Dzsóz Sajtény községi jegyző javára 5 évi aradmegyei szolgálatot beszámította.

Ellenben megtagadta jóváhagyását ama közgyűlési határozatot, a mely dr. Bauer Ignác központi járási orvos községi orvosi minőségben eltöltött szolgálatának beszámítását mondotta ki.

A hadifogságban levő dr. Uray Vilmos kórházigazgató főorvos neje kérelmezte férje összes pol-

gári illetményének folyóvá tételét. Miután katonai illetményének folyóvá tétele és megszüntetéséről hivatalos tudomás nincs, a kérdésben a belügyminisiterium dőntését kértem ki. Ö. v. Raffi Sándorné részére 93 korona természetű járulékot tettem folyóvá. St. i. ar. Jakab aradi lakos lemondott Csánádvarmegyei virilis jogáról. A központi járás főszolgabírója, Révész Oskár földeski adóügyi jegyző ellen ismételtan tisztelettel hanyagsága miatt a fegyelmi vizsgálatot elrendelte. Ulást tartott az elmúlt hónap a községjegyzői nyugdíjválasztmány, a körházi bizottság, a vármegyei segélybizottság. Az 1915 ik évben az alispáni hivatalban összesen 15012 ügydarab érkezett, (794 el kevesebb, mint az 1914-ik évben.) Kihágási 338—165, közigazgatási bizottsági 1265—563, központi választmányi 17—67.

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár. Január 13. Csütörtök. Róm. kath. és Prot. 40 vt. Vidor. Görög-ország december 31. Melenia Nap kel 7 óra 47 percekor. Nyugszik 4 óra 30 percekor.

A kenyérjegy ügyében holnap délelőtt a vármegyháza megbeszélést tartanak. A minisiteri rendelet végrehajtása nagy feladatokat ró a közigazgatási tisztviselőkre, hatalmas munkát bízott el, de a mi tisztviselőink dicsőretére kijelenthetjük, hogy miadent megtehetnek a közönség érdekeinek megóvásáért. A holnapi tanácskozás elé nagy érdeklődéssel néz a község, mely a különböző és egymással ellentmondó felbukkanó hírek, meggyarazatok között ma még egyáltalán nem képes eligazodni. Csak egy bizonyos: ma a város háza körülbelül 1600-an váltottak kenyérjegyet. Egy napon ennyien jelentkeztek olyanok, kik nincsenek hivatalos állatva. Mert ezeknek készletük nincs, nem is lehet, ha volna, akkor kenyérjegyet a minisiteri rendelet szerint nem kaphatnának, mert tartoznak először a készletüket feladni. A tegnap jelentkezett 800 al együtt két nap alatt 2400-an jelentkeztek, ami azt jelenti, hogy két nap alatt még 16 ig mutatkozott szükséglet (családonként 4 ember számítva) e. 4800 mással lesz. Ha még néhány napig ilyen offenzívában maradnának a kenyérjelzők, olyan hatalmas liantmenyiségről kellene a hatóságnak gondoskodnia, amely már maga is nagy nehézségeket mutat. Mindezenre bízunk a hatósági intézkedésekben, melyek mint a háborúban mindig, most is feladatuk teljes tudatában vannak.

Katonai kitüntetés. Návay Andor os. és kir. hadnagyot a 8. huszárezredben az ellenség előtt ismételtan tanúsított bátorsága elismeréséül Ö Felsőge a „Signum laudis”-szel tüntette ki.

Kik kaphatnak a vasuti és más vendéglőkben kenyérjegy nélkül kenyérst? A vasuton utazó és más városokban mint a utazó vendégek tartózkodó egyének közül csak azok kaphatnak a vendéglőkben és a vasuti vendég-

lőkben kenyérjegyek nélkül kenyérst, akik fel tudják mutatni az utazási igazolványt. Kik utazási igazolványukat előmutatni nem tudják, azok kenyérst, kenyérjegy nélkül egyáltalán nem juthatnak.

A bankok idej cselekedé. Az idén kormányrendelet fogja megállapítani a pénzintézetek és iparvállalatok orzálékát. Az „Est” írja, hogy a rendelet azt az elvet tartalmazza, hogy a részvényvállalatok az 1915-ik évre nem fizethetnek nagyobb osztalékot, mint amennyit a háborút megelőző három esztendő valamelyikében fizettek. E három év maximumát túllépni nem szabad.

Az ausztriai újabb bevonulások. Annak idején — mint Béc hől jelentik — a szemlén alkalmazottak talált, az 1871 ben és 1870 ben szűletett népfelkelők 1916 január 17 ére és 1865., 1866. és 1867. ezekben született népfelkelők behívását 1916 január 21 re rendelték el. Közigazgatásból e. hől azonban egyes területeken mint például Galicia némely részében megváltoztatták ezt a bevonulási határdőt. Ezek a változások azonban nem vonatkoznak azokra, akik e területeken kívül tartózkodnak. Ezek a népfelkelők, még ha a megjelölt területeken keletkeztek is szemlén, a rendes bevonulási időpontban (1916. január 17 én, illetve 21 én) tartoznak bevonulni.

Ruhakiosztás. A nevelőszülőkhöz kisdótt állami gondozás alatt álló gyermekek között pánkóben délelőtt (14 én a város háza nagytermében ruhákat osztanak ki. Felkértek a nevelőszülők a jelzett helyen való megjelölésre. Heller Adél.

Hivatásszerű gőz- és motorgépészek felmentése

Makó, január 12.

A m. kir. honvédelmi minisiter ur 100—ein. 18. 1916 számú rendelete értelmében közsírre teszem, hogy a hivatásszerű gőz- és motorgépészek és fűtők, akik

1. katonai, illetőleg népfelkelési szolgálatból vagy hadieszközre szükséges személyes szolgálatból 1915. november hó 30-ig szabadságoltattak és ezen időponttól további intézkedésig alkalmazásukban meghagyták,

2. katonai, illetőleg népfelkelési szolgálat alól nov. 30-án túl meghatározott időre felmentettek és ezen felmentés érvénye lejárt és ennek dacára alkalmazásukban további intézkedésig meghagyták, illetőleg kiknek meghatározott időre szóló felmentésük még le nem járt,

3. a népfelkelési bemutató pótsemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmazásnak találtattak és még be nem vonultak,

4. akik a jövőben fogantatandó népfelkelési bemutató semlén, népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmazásnak találtattak,

5. időközben tévedésből behívottak, vagy meghatározott időre történt felmentésük keltete után bevonultak és szabadságoltattak, bizonytalan időre felfognak mentetni.

As 1., 2. és 3. pont alatt említett egyének felmentése iránti kérvények legkésőbb 1919. január hó 20 ig Makó város katonai ügyi osztályánál okvetlen benyújtandók, mert az elkésve benyújtott kérvények visszautasítottak.

Fenti egyének a felmentés engedélyezéséig a nem tényleges viszonyban megmaradnak.

Makó, 1916. évi január 12 én.
Gera, v. főjegyző.

Ehelyezik a hadi-árvákat

Makó, jan. 12.

Lapunk egyik minapi számában bejelentettük a csánádvarmegyei hadiárvakórt. Most azt az értesítést kapjuk, hogy a hadiárvák dőlga állásában foglalkoztatja a belügyminisiteriumot. Bocnyák Zoltán minisiteri tanácsos vezető széklet az ügyeket és eddig mintegy 14644 hadiárva van, a kikről egyenként rendelkeznek. Az árvák 93 százaléka az édes anyjánál van és csak hét százalékot kellett elhelyezni. Bocnyák Zoltán intenciója az, hogy lehetőleg minden árvát családnál helyezzünk el és ezért is a hadiárvák csak 85 tizedszázaléka van menedékhelyen. A családoknál lévő árvákat figyelni fogják az árvaszékek a főként erkölcsi nevelésükre gondoskodnak. Valószínűleg hadiárva-patronázs fog léteülni, hogy minden árvát csak az árvaszék gondozzon, de a patronázs is: ellenőrizze azokat a családokat, amelyek az árvákat nevelik, gondoskodik, hogy jól bánjanak velük a szeretettől átharott éthont nyerjenek. Belga példét az orosz-japán háború utáni Oroszországban, hogy csak az állam gondoskodhatik a háború árváiról, és ezért nálunk az állam fogja az árvák ügyét kezébe venni és nem bizza a társadalomra.

URANIA-SZINHÁZ.

* Psylander est. A nagy Psylli, ahogy rajongói becézgeve nevezik, holnap este egy pompás drámában fogja gyönyörködtetni a makói Urania-Színház közönségét. A drámat a világhírű Nordisk vállalat kosta színe, ami már magában véve is elég ahhoz, hogy érdeklőt arasson. A színdarab 3 felvonásos dráma mindenki előtt újratöltött és bizony, hogy Makón is telt nézőtér fogja végignézni annál is inkább, mert itt pompásan összeválogatott kisértő műsor keretében kerül színre. A két vígjáték, „A menyasszony” és „A jász völgye” sok derűt fog a nézőtérre vinni, ami bizony ráter a publikumra ebben a kenyérjegyvilágban.

Egy 14—15 éves leány kis családnál mindenes leánynak felvételt. Cim megtudható a „Makói Független Ujság” Hadóhivatalában.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei. (1882)

111. fejezet.
Kérdőlődésék és meg valami.
— Ugy volt, mintha a nevelő egy titokteljes bíró tájékoztított volna meg előtte... egy világot, mely ut volt és mégis oly ismerősnek tetszett.
Miel azt olvasta ki Berta szeméből, hogy szeret és ettől a szeretettől az ő tapasztalatlan szive is menten tüzet fogott.
Megragadta Berta kezét... melyet azonban ez hirtelen visszavont.
— Nem szabad! mondá szomorúan.
— Berta, hallgasson meg engem.
— Nem, nem, Pétey ur...
— Oh ne mondja nekem, Pétey ur...
Szólítson egyszerden Misinek. És mindenélőt ne legyen olyan szomorú! Össze szorul a szivem, midőn magát ilyennek látom...
— Ne tovább Miel! vágott szavába Berta. Ne ringasson szavával oly világba mely én előttem el van zárva! En ki vagyok rekesztre a boldogok sorából.
Folyt. köv.

Törkölymag kapható Iritz Miksánál.

Makói Urania Színház

Január hó 13-án, csütörtökön este 8 és fél órakor bemutatóra kerül:

Psylanderrel a főszerepben

A gavallér

cimű 3 felvonásos dráma.

Külön Kiegészítő műsor!

Helyárok a rendesek.

Elismert legjobb motorok!

Világghírű eredeti „Körting”
Diesel motorok

Szivárgás
: és benzínmotorok :
Cséplőgarnitúrák benzín- és
nyerszójakombóval, Benzín-
nes magánjárók.
Megújított újítások!
Nyerszójamotorok
korszerű fejlesztéssel.
Élelmiszeri Ipari és Társaság
Központi Irodája
Makó, V. Károly-utca 4. szám.
Legnagyobb mennyiségű készlet!
Hirdetés díjtalan!

ORVOSOK
Igazolják, mint legkíméletesebb
köhögés elleni szert a:

**Kaiser-féle
Mell-Káramellák**
a 3 fenszöveg

Működik használatuk
Köhögés

repedés, elnyelés, horol, szuszter-
berrel ellen és különösen megkötés ellen,
mely miatt minden betegségnek előfelté-
hezhető. 6000 orvosi és más egyéb
igazolják a biztos elkorát ezen gyógy-
szerjéről és különösen onkológusok. Cse-
szelvény 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér,
kettő csomagolásban 99 fillér.

Készlet minden gyógyszerárban.

KIADÓ FÖLDEK
közel a városhoz ga-
bona és hagyma ter-
melésre Iritz Miksánál

Eladó föld.
A nagylaki-ut mentén, vasúti
órház mellett, Borotvás-tanyá-
val szemben lévő

9 és fél kat. hold
nagyon jó gabonatermő föld
eladó.

Venni szándékozók értekez-
hetnek Makón, Hajnal-u. 4. sz.

H. Kovács János
megbízottal.

POÓR ENDRE
gyógyszerüzemléi kapható Makón

VILMA-CRÉM
gyorsan és biztosan ható á-
lulmányos szer, szepül, májfé-
re- és hánytatás és más-
féle bőrtisztításra ellen

Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajjuttató szer.
Áru: Vilma krém 1 korona,
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Helyes 1 ko-
rona gyártásuk 1000 fillérrel tr-
szelvény díjtalan.

Eladó házhely
A Lonóvics-száruton, az Erzsé-
bet-eszterotházzal szemben lévő

550 négyszögöl sarokház
telek eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál
Hajnal-utca 4. szám alatt

H. Kovács János

**9 hold föld a Vere-
besben és Bánomban**
eladó. Értekezni lehet:
IRITZ MIKSÁNÁL.

Két egyforma nagyságu
ajtó, tokkal ellátva
megvételre kerestetik. Cim a
kiadóhivatalban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
nyomdai műintézete Makó, Széchényi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság
dacára könnyvnyomdánkban min-
dennemű nyomdai munkák a leg-
pontosabban, tiszta, izléses kivi-
telben, jutányos áron készítettnek.

Hirdetések jutányos árban felvétetnek a kiadóhivatalban

nyomatott Özv. Dr. Kiss Pálnénak a Makói „Független Ujság” villamoserőre berendezett gyorsajtóján, Makón.